

JĘZYK POLSKI W MEDYCYNIE

A GUIDE TO POLISH IN MEDICAL PRACTICE

MAGDALENA ŁAWNICKA-BOROŃSKA

ABC

a Wolters Kluwer business

MAGDALENA ŁAWNICKA-BOROŃSKA

JĘZYK POLSKI W MEDYCYNIE

A GUIDE TO POLISH IN MEDICAL PRACTICE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Marta Kamińska

Redakcja, korekta i skład
Studio Mediana – www.studiomediana.pl

Projekt graficzny okładki
Studio Kozak

Zdjęcie wykorzystane na okładce
© [iStockphoto.com/simon askham](http://iStockphoto.com/simon_askham)

© Copyright by Wolters Kluwer Polska SA, 2013.
All rights reserved.

ISBN 978-83-264-4029-8

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Przedmowa	13
Rozdział 1. Układy – budowa, choroby, objawy	17
Części ciała	17
Skóra	21
Układ ruchu	24
Układ oddechowy	30
Układ krwionośny (sercowo-naczyniowy)	34
Układ trawienny	38
Zęby	42
Układ moczowy	44
Układ nerwowy	47
Oko	51
Ucho	55
Układ dokrewny	57
Układ rozrodczy	60
Rozdział 2. Praktyczna terminologia kliniczna	65
Pediatria	65
Geriatryka	67
Psychiatria	69
Choroby zakaźne	71
Choroby zawodowe	72
Ginekologia i położnictwo	74
Typy chorób	77
Rodzaje bólu	79

Rozdział 3. Wizyta u lekarza.....	80
Przed wizytą	80
Wywiad – pytania	81
Badanie – polecenia	87
Dane osobowe	88
Wywiad internistyczny	89
Wywiad dermatologiczny	92
Wywiad ortopedyczny	92
Wywiad reumatologiczny	94
Wywiad pulmonologiczny	95
Wywiad kardiologiczny	96
Wywiad gastrologiczny	98
Wywiad urologiczny	100
Wywiad neurologiczny	100
Wywiad okulistyczny	103
Wywiad otolaryngologiczny	104
Wywiad diabetologiczny	108
Wywiad ginekologiczny	110
Wywiad z zakresu położnictwa	111
Wywiad pediatryczny	113
Wywiad z zakresu chorób zakaźnych	114
Wywiad psychiatryczny	116
Wywiad chirurgiczny	117
Wywiad urazowy	119
Wywiad onkologiczny	121
Rozdział 4. Diagnostyka	123
Badania i testy	123
Przygotowanie do badania	126
Wynik opisowy badania	128
Wynik badania	129
Kącik językowy	129

Rozdział 5. Opis choroby - wzory 130

Zapalenie spojówek	130
Zapalenie ucha środkowego (ZUŚ)	131
Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP)	132

Rozdział 6. Opisy przypadków 133

Przewlekłe zapalenie trzustki	133
Czerniak	134
Zapalenie tkanki łącznej.....	135
Astma oskrzelowa.....	136
Pneumocystoza.....	137
Niestabilne ciśnienie tętnicze	138
Kamica żółciowa	138
Rak wątrobowokomórkowy	139
Dna moczanowa.....	140
Krwotok podpajęczynówkowy.....	141
Niedokrwienny udar mózgu.....	142
Jaskra.....	143
Krwawienia z nosa (<i>epistaxis</i>).....	144
Zapalenie ucha środkowego	144
Cukrzyca ciężarnych	145
Ciąża pozamaciczna	146
Odra	147
Półpasiec (<i>zoster</i>).....	147
Wypalenie zawodowe	148
Zapalenie wyrostka robaczkowego.....	150
Ciężkie obrażenia.....	151
Drobne obrażenia.....	152
Zatrzymanie akcji serca.....	152
Rak gruczołu sutkowego	153

Rozdział 7. W aptece..... 155

Leki.....	155
Ulotka - instrukcje i ostrzeżenia.....	163
Dialogi.....	164

Rozdział 8. Na uniwersytecie medycznym	166
Władze uczelni	166
Nauczyciele akademicy i personel administracyjny	166
Stopnie naukowe	166
Studenci	167
Organizacja studiów	167
Kącik językowy	169
Rozdział 9. W szpitalu.....	170
Szpitalne – typy	170
Personel lekarski	170
Personel medyczny średniego szczebla.....	171
Administracja i personel pomocniczy.....	171
Pomieszczenia szpitalne	172
Oddział – wyposażenie	172
Pierwsza pomoc, opatrunki.....	175
Sala operacyjna – wyposażenie.....	175
Zespół operacyjny – strój.....	176
Narzędzia chirurgiczne.....	176
Cięcia chirurgiczne	177
Typy szwów.....	177
Rodzaje nici.....	178
Kącik językowy	178
Specjalizacje i specjaliści.....	179
Aneksy.....	183
Jednostki miary, wagi, objętości i temperatury	183
Układ okresowy pierwiastków	185
Dokumentacja medyczna.....	186
Fonetyka	198
Porównania i idiomy	204
Polacy zasłużeni dla medycyny.....	207

Table of contents

Preface	15
Chapter 1. Systems – structure, diseases, manifestations	17
Parts of the body.....	17
Skin.....	21
Locomotor system.....	24
Respiratory system.....	30
Circulatory (cardiovascular) system.....	34
Digestive system.....	38
Teeth.....	42
Urinary system.....	44
Nervous system.....	47
The eye.....	51
The ear.....	55
Endocrine system.....	57
Reproductive system.....	60
Chapter 2. Practical medical terminology	65
Pediatrics.....	65
Geriatrics.....	67
Psychiatry.....	69
Infectious diseases.....	71
Occupational diseases.....	72
Gynecology and obstetrics.....	74
Types of diseases.....	77
Types of pain.....	79

Chapter 3. Visit to a doctor.....	80
<i>Before a visit.....</i>	80
<i>Taking history – questions.....</i>	81
<i>Examination – instructions.....</i>	87
<i>Personal data.....</i>	88
<i>History taking in internal medicine.....</i>	89
<i>History taking in dermatology.....</i>	92
<i>History taking in orthopedics.....</i>	92
<i>History taking in rheumatology.....</i>	94
<i>History taking in pulmonology.....</i>	95
<i>History taking in cardiology.....</i>	96
<i>History taking in gastrology.....</i>	98
<i>History taking in urology.....</i>	100
<i>History taking in neurology.....</i>	100
<i>History taking in ophtalmology.....</i>	103
<i>History taking in otolaryngology.....</i>	104
<i>History taking in diabetology.....</i>	108
<i>History taking in ginecology.....</i>	110
<i>History taking in obstetrics.....</i>	111
<i>History taking in pediatrics.....</i>	113
<i>History taking in infectious diseases.....</i>	114
<i>History taking in psychiatry.....</i>	116
<i>History taking in surgery.....</i>	117
<i>History taking in A & E.....</i>	119
<i>History taking in onkology.....</i>	121
Chapter 4. Diagnostics.....	123
<i>Examinations and tests.....</i>	123
<i>Preparation for examination.....</i>	126
<i>Descriptive result of examination.....</i>	128
<i>Result of examination.....</i>	129
<i>Language corner.....</i>	129

Chapter 5. Disease presentation – examples	130
Conjunctivitis.....	130
Otitis media (OM).....	131
Chronic obstructive pulmonary disease (COPD).....	132
Chapter 6. Case studies.....	133
Chronic pancreatitis	133
Melanoma.....	134
Connective tissue inflammation.....	135
Bronchial asthma.....	136
Pneumocystosis	137
Unstable blood pressure.....	138
Gallstones.....	139
Hepatoma	140
Gout	141
Subarachnoid aneurysm.....	142
Cerebral stroke ischemia.....	142
Glaucoma.....	143
Epistaxis.....	144
Otitis media	145
Gestational diabetes.....	146
Extrauterine (ectopic) pregnancy.....	146
Measles (rubeola, morbilli).....	147
Herpes zoster (shingles)	148
Professional burnout	149
Appendicitis.....	150
Major injuries.....	151
Minor injuries.....	152
Cardiac arrest.....	153
Breast cancer	154
Chapter 7. In a pharmacy	155
Drugs.....	155
Leaflet – directions and warnings	163
Conversations.....	164

Chapter 8. At medical university	166
<i>University authorities</i>	166
<i>Teaching and administrative staff</i>	166
<i>Academic titles</i>	166
<i>Students</i>	167
<i>Organization of studies</i>	167
<i>Language corner</i>	169
Chapter 9. In hospital	170
<i>Hospitals – types</i>	170
<i>Medical staff</i>	170
<i>Nursing staff</i>	171
<i>Administration and support staff</i>	171
<i>Hospital rooms</i>	172
<i>Ward – equipment</i>	172
<i>First aid, dressings</i>	175
<i>Operating room – equipment</i>	175
<i>Operating team – scrubs</i>	176
<i>Surgical equipment</i>	176
<i>Surgical incisions</i>	177
<i>Types of sutures</i>	177
<i>Types of threads</i>	178
<i>Language corner</i>	178
<i>Specializations and specialists</i>	179
Appendix	183
<i>Units of length, weight, volume and temperature</i>	183
<i>Table of elements</i>	185
<i>Medical records</i>	186
<i>Phonetics</i>	198
<i>Comparisons and idioms</i>	204
<i>Distinguished Poles in medicine</i>	207

Przedmowa

Język polski w medycynie to praktyczne kompendium polskiego słownictwa medycznego przeznaczone głównie dla obcokrajowców studiujących nauki biomedyczne w Polsce. Formą w pewnym stopniu przypomina leksykon i również w ten sposób można się nim posługiwać. Moim celem było napisanie przewodnika przyjaznego studentom, nieograniczającego się do przedstawienia słownictwa, lecz również zawierającego leksykę w praktycznej komunikacji medycznej. Przewodnik nie jest specjalistycznym podręcznikiem medycznym.

Studenci obcojęzyczni studiujący na polskich uczelniach medycznych nabywają wiedzę zawodową w języku angielskim, jednak znajomość polskiego słownictwa medycznego staje się niezbędną na klinicznym etapie edukacji, w kontakcie z pacjentami i personelem szpitala, podczas zapoznawania się z dokumentacją medyczną.

Znajomość języka polskiego wśród tej grupy studiujących jest zasadniczo różna, niektórzy pochodzą z polskich środowisk, inni ukończyli krótkie kursy języka polskiego. W niniejszym przewodniku starano się te różnice uwzględnić, pamiętając również, że jego Czytelnicy mogą pochodzić z wielu stron świata i operować językiem angielskim w różnych jego odmianach.

Układ graficzny książki umożliwia szybkie wyszukanie interesującego materiału i wspomaga jego proces przyswojenia.

Całość zaprezentowano równoległe w dwóch językach: polskim i angielskim, z użyciem najbliższych odpowiedników, jednak nie są to zawsze wyrażenia równoważne.

Poszczególne fragmenty przewodnika mogą być wykorzystywane w dowolnej kolejności, zarówno w nauczaniu zorganizowanym, jak i samodzielnie.

Materiał książki zawarty w 10 rozdziałach obejmuje kolejno następujące moduły: słownictwo anatomiczne, choroby i objawy z dodatkowym słownictwem medycznym, części koncentrujące się na komunikacji z pacjentem (zbieranie wywiadu), diagnostyka, opisy chorób i przypadków, informacje dotyczące leków i roślin leczniczych używanych w leczeniu.

W publikacji zawarto także słownictwo z zakresu uniwersyteckiego, zaprezentowano kwestie językowe związane z personelem medycznym i ośrodkami służby zdrowia, z którymi Czytelnik być może zetknie się w pracy zawodowej.

W aneksie znajdują się praktyczne informacje dotyczące przeliczania jednostek, pierwiastków, wyrażen potocznych i dokumentacji medycznej.

Ostatnie rozdziały stanowią wyzwanie dla tych, którzy chcieliby wzbogacić swój język polski w następujących zakresach: wymowy (od alfabetu po łamańce

językowe), leksyki (porównania i idiomy) i nauki polskiej (charakterystyki postaci Polaków zasłużonych dla medycyny – lekarzy i uczonych polskiego pochodzenia).

Pisząc tę pozycję, korzystałam z licznych cennych uwag zarówno osób uczących języka medycznego, moich byłych studentów, jak i praktykujących lekarzy. Składam im wszystkim serdeczne podziękowania: bez nich, bez pomocy i wsparcia rodziny, ta książka nigdy by nie powstała.

Jednocześnie, zdając sobie sprawę z własnych niedociągnięć, zachęcam do dzielenia się konstruktywnymi uwagami. Proszę je kierować na adres: guidetopolishinmedicalpractice@gmail.com.

Preface

A Guide to Polish in Medical Practice is a practical compendium of Polish medical vocabulary meant mainly for foreign biomedical students in Poland. To some extent it resembles a lexicon in its form; in fact, one can use it this way. My objective was to write a student-friendly guide, not restricted to presentation of vocabulary, but implementing the lexis in practical medical communication.

This guide is not a medical textbook, students acquire medical knowledge in English. However, medical Polish is indispensable during residency in order to communicate with patients and hospital staff, and read medical records.

The knowledge of Polish varies dramatically among students as some come from a Polish background, others complete short Polish language courses, hence the language divergence you can see in this guide. The Readers' geographical diversity justifies the use of several varieties of English.

The layout enables the Reader to find the content they need quickly and facilitates memorization.

The whole book is written in two languages side-by-side: Polish and English with the use of the nearest substitutes, however they are not always equivalent expressions. Individual sections of the guide can be used in any sequence, both in a language course or for self-study.

The ten parts of the book comprise, in the given order, the following modules: the language of anatomy, diseases and manifestations with additional medical vocabulary, sections focusing on communication with patients (taking history), diagnostics, diseases and case presentation, information concerning drugs and medicinal herbs used in treatment.

The publication also contains academic vocabulary, and I present the vocabulary related to medical personnel and healthcare institutions that the Reader may encounter in their professional work. In the appendix, there is some practical information about unit conversions, elements, colloquialisms, and medical records.

The very last chapters are a challenge for those who would like to polish their Polish in: pronunciation (from the alphabet to tongue twisters), vocabulary (comparisons and idioms) and culture (profiles of distinguished Poles in medicine).

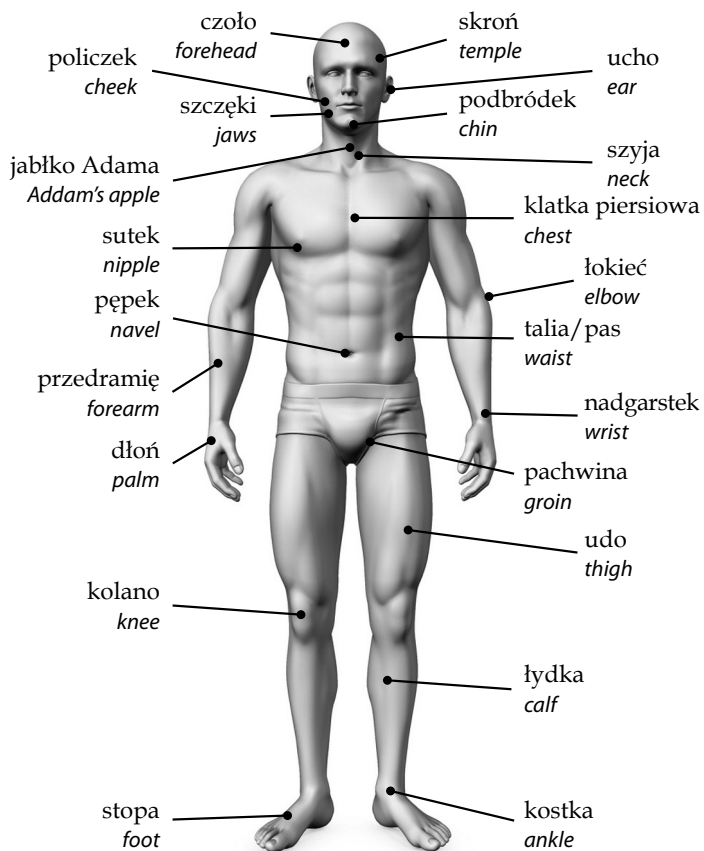
When writing this book I took advantage of numerous, valuable remarks from Medical English/Polish teachers, my former students and practicing doctors. I would like to thank them cordially; without them, without my family's help and support, this book would never have been written.

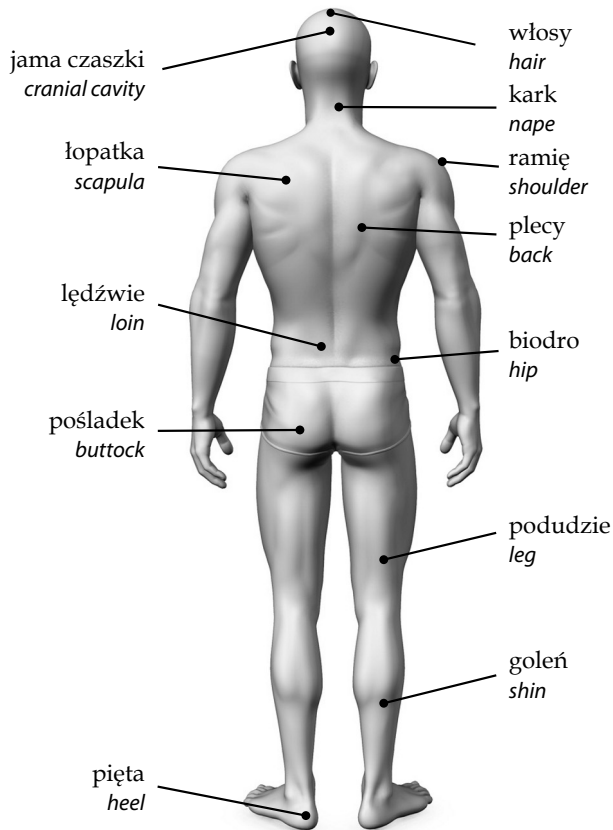
However, being fully aware of the discrepancies that the Reader may come across, I welcome any constructive critical remarks. Feel free to send them to: guidetopolishinmedicalpractice@gmail.com.

Układy – budowa, choroby, objawy

Systems – structure, diseases, manifestations

Części ciała *Parts of the body*

	Struktura Polish	Structure English
Głowa Head	• włosy	• <i>hair</i>
	• twarz	• <i>face</i>
	• czoło	• <i>forehead</i>
	• oko, oczy (pl.)	• <i>eye, eyes (pl.)</i>
	• ucho, uszy (pl.)	• <i>ear, ears (pl.)</i>
	• nos	• <i>nose</i>
	• nozdrza	• <i>nostrils</i>
	• skroń, skronie (pl.)	• <i>temple, temples (pl.)</i>
	• policzek, policzki (pl.)	• <i>cheek, cheeks (pl.)</i>
	• usta	• <i>mouth</i>
	• wargę, wargi (pl.)	• <i>lip, lips (pl.)</i>
	• szczękę, szczęki (pl.)	• <i>jaw, jaws (pl.)</i>
	• podbródek	• <i>chin</i>
	• szyja	• <i>neck</i>
	• jabłko Adama	• <i>Adam's apple</i>
	• kark	• <i>nape (of the neck)</i>

Tułów <i>Trunk</i>	• klatka piersiowa	• <i>chest, thorax</i>
	• śródpiersie	• <i>mediastinum</i>
	• mostek	• <i>sternum</i>
	• pierś, piersi (pl.)	• <i>breast, breasts (pl.)</i>
	• brodawka sutkowa, sutek	• <i>nipple</i>
	• otoczka brodawki	• <i>areola</i>
	• plecy	• <i>back</i>
	• łopátka	• <i>shoulder blade, scapula</i>
	• przepona	• <i>diaphragm</i>
	• pępek	• <i>navel, umbilicus</i>
	• talia, pas	• <i>waist</i>
	• lędźwie	• <i>loin</i>
	• biodro	• <i>hip</i>
	• pośladek, pośládki (pl.)	• <i>buttock, buttocks (pl.)</i>
	• pachwina	• <i>groin</i>
	• łono	• <i>pubis</i>
• penis	• <i>penis</i>	
• moszna	• <i>scrotum</i>	
Kończyna górna, ręka <i>Upper limb, hand</i>	• obojczyk	• <i>clavicle</i>
	• łopátka	• <i>shoulder blade, scapula</i>
	• ramię	• <i>shoulder</i>
	• łokieć	• <i>elbow</i>
	• przedramię	• <i>forearm</i>
	• nadgarstek	• <i>wrist</i>
	• dłoń, dłonie (pl.)	• <i>palm, palms (pl.)</i>
	• kostka ręki	• <i>knuckle</i>
	• kciuk, kciuki (pl.)	• <i>thumb, thumbs (pl.)</i>
	• palec, palce (pl.)	• <i>finger, fingers (pl.)</i>
	• paznokieć, paznokcie (pl.)	• <i>nail, nails (pl.)</i>

Magdalena Ławnicka-Borońska – doktor nauk medycznych (Uniwersytet Medyczny w Łodzi), magister filologii angielskiej (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), absolwentka Podyplomowego Studium Nauczania Języka Polskiego jako Obcego; wykładowca w Centrum Nauczania Języków Obcych w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi; posiada 10-letnie doświadczenie w nauczaniu obcojęzycznych studentów specjalistycznego medycznego języka polskiego; autorka publikacji z zakresu nauczania języka angielskiego i polskiego dla studentów i lekarzy.

Język polski w medycynie to publikacja adresowana do studentów anglojęzycznych studiujących medycynę w Polsce. Przeznaczona jest dla osób, które ukończyły kurs podstawowy języka polskiego.

Głównym celem przewodnika jest przedstawienie terminologii medycznej i ułatwienie zastosowania jej w komunikacji z pacjentem. Książka ma przyjazny, klarowny układ z podziałem na 10 tematycznych rozdziałów. Student znajdzie w niej słownictwo i zwroty z zakresu anatomii, chorób i objawów, zbierania wywiadu i badania pacjenta, diagnostyki oraz prezentacji chorób i przypadków medycznych. Publikacja zawiera także słownictwo niezbędne na uczelni, w szpitalu i aptece.

Magdalena Ławnicka-Borońska – PhD in Medical Sciences (the Medical University of Lodz), MA in English (Adam Mickiewicz University in Poznan), completed Postgraduate Studies in Teaching Polish as a Foreign Language; lectures at the Foreign Language Centre of the Medical University of Lodz; she has been teaching Medical Polish to foreign students for 10 years; the author of various publications on teaching Medical English and Polish.

A Guide to Polish in Medical Practice is addressed to English speaking students who are studying medicine in Poland. The guide is intended for those who have completed a foundation level course in Polish.

The guide sets out to introduce medical terminology and help students apply it in doctor-patient communication. The book has a clear, student-friendly, 10-unit structure. The vocabulary and phrases include the anatomy of particular systems, diseases and their manifestations, taking history (dialogues), examining and diagnosing, as well as disease and case presentations. The guide also contains vocabulary indispensable at university, in hospitals and pharmacies.

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

ISBN 978-83-264-4029-8

9 788326 440298

cena 49 zł
(w tym 5% VAT)